

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

El Yıkama

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Giyisilerin kollarını katlayarak saat, yüzük vb. takıları çıkarma			
Ele bir miktar sıvı sabun alma			
Musluğu açma			
Bir miktar su ile sabunun köpürmesini sağlama			
İki eli kenetleyerek parmak aralarını (başparmak unutulmadan) temizleme			
Avuç içi ve el sırtını oarak temizleme			
El bileklerini oarak temizleme			
Musluğu açarak elleri ovar şekilde yıkayıp köpüğü tamamen akıtma ve elleri durulama			
Üzerine elle su akıtarak musluk vidasını durulama ve musluğu kapatma			
Elleri tek kullanımlık kağıt havlu ile kurulama			

El Yıkama Tekniği

Şekil 1
Avuçlar birbirine
değecek şekilde

Şekil 2
Sağ avuç sol el sırtının, sol
avuç sağ el sırtının üzerinde

Şekil 3
Parmaklar birbirine kenetlenmiş olarak
avuçlar birbirine değecek şekilde

Şekil 4
Parmaklar bitişik, parmak
sırtları diğer elin avucunun içinde

Şekil 5
Baş parmak diğer elin avucunun
içinde rotasyonel hareketlerle

Şekil 6
Parmak uçları diğer elin avucunun
içinde rotasyonel hareketlerle

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Steril Eldiven Giyme ve Çıkarma

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Numarası

Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Eldiven ambalajını ve son kullanma tarihini kontrol etme			
Steril eldiven paketini, içindeki ikinci kağıt tabakayı yırtmadan açma			
Paketteki eldivenlerin bilek kısmını kendine doğru çevirme			
Diğer el ile aktif olan elin eldivenini, kıvrılmış olan bilek kısmından tutma Aktif elin parmaklarını içeriye doğru kaydırma			
Kıvrık olan uç çekilerek eli yerleştirme			
Aktif olan elin 2, 3, 4 ve 5. parmakları ile diğer elin eldivenini kıvrılmış olan bilek kısmının altından tutma			
Diğer elin parmaklarını içeri sokma			
Her iki elin parmaklarını kitleyerek eldivenlerin ellere tam olarak oturmasını sağlama			
Kullanılmış Eldiveni Çıkarma			
Bir elin 1 ve 2. parmağı ile diğer elde, eldiven bileğinin iç tarafındaki bir alandan sıkıca kavrama			
Eldiveni tutulan bölgeden çekerek, dış yüzeyi içeride kalacak şekilde çıkarma			
Çıkarılan eldiveni çıplak elle dış yüzeyine dokunmadan, eldivenli el avuç içine alma			
Eldivensiz elin 2 ve 3. parmağı ile diğer eldeki eldiven bileğinin iç yüzeyinden sıkıca tutma			
Tutulan bölgeden çekerek eldivenin dış yüzeyi ve diğer eldiven teki içeride kalacak şekilde çıkarma			
Eldivenleri kırmızı (tıbbi atık) çöp torbalarına atma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Damar Yolu Açma

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Solüsyon şişesine plastik askı takma			
Solüsyon şişesinin plastik disk kapağını çıkarma			
Sıvı setinin uç kısmını şişenin lastik tıpasının tam ortasından hızlıca şişenin içine doğru itme			
Sıvının akış ayarlayıcı makara ya da metal kiskacını kapatma			
Solüsyon şişesini ters çevirerek sıvı askısına asma			
Sıvı setinin damlalığını başparmak ve işaret parmağı arasında sıkıp gevşeterek yarısına kadar solüsyon ile doldurma			
Sıvı setinin sıvı ayarlayıcısını açıp içinden serum geçirerek havayı çıkarma ve daha sonra ayarlayıcıyı kapatma			
Sıvı setinin uç kısmını hastaya takıncaya kadar sıvı askısına asma			
İntraketi tespit için kullanılacak flasterleri hazırlama Flasterlerden birinin üzerine tarih, saat ve uygulamayı yapan kişinin adını yazma			
Eldivenleri giyme			
Hastaya uygun pozisyon verme			
Belirlenen bölgenin altına tedavi muşambasını koyma			
Kullanılacak veni belirleme			
Uygun intraketi seçme İntraket paketini açma			
Turnikeyi arteriyel kan akımını engellemeyecek şekilde girişim yapılacak venin 7-10 cm yukarisından bağlama			
Alkollü mendil ile girişim yapılacak bölgeyi yukarıdan aşağıya doğru silme			
Başparmakla girişim yapılacak bölgenin altından cildi aşağı doğru çekerek gerdirme			
İntraketin ucu yukarıya bakacak şekilde, vene girilecek bölgenin 1 cm altından, 150 derecelik açı ile vene girme			
İntraketi ucunda kan görünene dek ven boyunca ilerletme			
Turnikeyi çözme			
Pasif elin başparmağı ile venin üst kısmından bastırarak aktif el ile intraketin içteki iğne kısmını 1 cm geriye çekme			

Plastik olan dıştaki kısmı ven boyunca sonuna kadar itme			
İntraket içindeki metal iğneyi tamamen çıkarma			
Vene baskı yapan eli oynatmadan setin koruyucu kısmını çıkarma			
İntraketin bağlantı ucuna setin ucunu yerleştirme			
Sıvı setininin akış ayarlayıcı makara ya da metal kısılacını açarak solüsyonu kısa bir süre hızla gönderme			
İntraketi flaster ile tespit etme			
Akış hızını ayarlama			
Verilen solüsyonun alerjik reaksiyon yapıp yapmadığını kontrol etme			
Kullanılan materyali kırmızı (tıbbi atık) torbasına atma			
Eldivenleri çıkartma ve kırmızı (tıbbi atık) torbasına atma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Dikiş Atma ve Dikiş Alma

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Kullanılacak malzemeyi kontrol etme			
Hastaya kendini tanıtmak			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastanın uygulama ile ilgili sözlü ve sözsüz tepkilerini gözleme			
Hastadan aydınlatılmış onam alma			
Hastanın gizliliğine özen gösterme			
Hastaya uygun pozisyon verme			
Yarayı yabancı maddelerden temizleme			
Kullanılacak steril malzemeleri uygun şekilde açma			
Steril eldivenleri giyme			
Düz klempe dört kat olarak katlanmış steril tamponu takma ve üzerine antiseptik madde dökerek yara kenarlarını içten dışa genişleyen daireler şeklinde temizleme			
Delikli steril örtüyü yaranın çevresine örtme			
Anestetik maddenin kapağını açma ve maddeyi enjektöre çekme			
Anestetik maddeyi yara kenarına uygulama			
Dikiş materyalinin iğnesini 2/3'lük kısmından tutulacak şekilde portegüye yerleştirme			
Yara kenarını (cildi) penset ile tutma			
İğneyi yara dudaklarından eşit mesafede ve derinin tüm katlarını alacak şekilde geçirme			
Portegü yardımı ile düğümü bağlama			
Yara boyutuna bağlı olmakla birlikte 1 cm.den sık olmamak üzere yeterli sayıda dikiş atma			
Dikiş atma işlemi bittikten sonra yarayı antiseptik madde ile tekrar temizleme			
Yaranın üzerini steril tampon ile örterek flaster yardımı ile çerçeve şeklinde yapıştırma			
Kullanılan materyali uygun şekilde toplama			
Steril eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			

Dikiş Alma			
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastaya uygun pozisyonu verme			
Eldivenleri giyme			
Alınacak dikişi bir penset kullanarak tutup yukarı kaldırma			
Dikiş halkası ve cilt arasına bistüri ucu ile girip dikişin bir bacağını kesme			
Pensetle tutulan dikişi yukarı ve dışa doğru çekerek çıkarma			
Kullanılan materyali uygun şekilde toplama			
Eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Kadın ve Erkekde Foley Katater Uygulama

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastayı uygun pozisyona getirme			
Eldivenleri giyme			
Antiseptikli tamponla penisi içten dışa doğru dairesel hareketlerle silme			
Antiseptikli tamponla perine bölgesini önden arkaya tek bir hareketle silme			
Eldivenleri çıkarma			
Steril eldivenleri giyme			
Steril delikli örtüyü penis dışarıda kalacak şekilde örtme			
Steril delikli örtüyü perine bölgesine örtme			
Enjektöre %0.9 NaCl çekme			
Foley kateteri açma			
İdrar torbasını kateterin ucuna takma			
Kayganlaştırıcı jeli uygulamak için steril olarak hazırlama			
Penisi dik tutarak Foley kateteri meatustan içeri doğru ilerletme			
Pasif elin 1 ve 2. parmakları ile labiaları iki yana doğru açarak Foley kateteri meatustan içeri doğru ilerletme			
İdrar gelişini görme ve katateri 2-3 cm daha ilerletme			
Enjektörü kateterin balonla bağlantılı ucuna takarak uygun miktarda sıvı ile şişirme			
Kateteri hafifçe çekerek yerinde olup olmadığını kontrol etme			
Steril delikli örtüyü çıkarma			
İdrar torbasını mesane seviyesinin altında yatak kenarına asma			
Malzemeyi uygun şekilde toplama			
Eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			
FOLEY KATATER ÇIKARMA			
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastayı uygun pozisyona getirme			
Eldivenleri giyme			

Enjektörü kateterin balonla bağlantılı ucuna takarak balonu sonuna kadar boşaltmak			
Foley kateteri meatustan dışarı doğru yavaşça, kontrollü olarak çekip çıkarma			
Kullanılan malzemeyi toplama			
Hastanın uygulama sonundaki sözlü ve sözsüz tepkilerini gözleme			
Kullanılan malzemeleri kırmızı (tıbbi atık) çöp torbasına atma			
Eldivenleri çıkarma			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Intra Muskuler Enjeksiyon Yapma

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastanın uygulama ile ilgili sözlü ve sözsüz tepkilerini gözleme			
Hastadan aydınlatılmış onam alma			
Hastanın gizliliğine özen gösterme			
Hastaya uygun pozisyon verme			
Eldiven giyme			
Enjektöre ilacı çekmeden önce ilacın uygunluğunu kontrol etme			
Alkollü pamuk hazırlama			
Enjektörü ambalajından çıkarıp iğnesini steril olarak takma			
İlaç flakonunun kapağını steril olarak açma			
Enjektörün kapağını açma			
Enjektör iğnesini flakonun lastik tıpasından içeri sokma			
İlacı enjektöre çekme			
Enjektör iğnesini flakondan çıkarma			
Enjektörü dik tutup hafifçe vurarak hava kabarcıklarının üst bölgede toplanmasını sağlama			
Enjektörün pistonunu hafifçe iterek havayı çıkarma			
Enjeksiyon bölgesini belirleme Dorsogluteal bölge için gluteal bölgeyi krista iliaka, gluteal kıvrım ve koksaların arasındaki bölümlle sınırlandırıp enine ve boyuna çizgilerle dört parçaya bölerek üst dış bölgeye enjeksiyon uygulanır. Deltoid bölge için omuz tepesindeki akromion çıkıntısı ile kolun aksiller hattının belirlenmesi ve bu alanda oluşturulan üçgenin orta noktasına enjeksiyon uygulanır.			
Enjeksiyon bölgesini alkollü mendille 5 cm çapında içten dışa doğru dairesel hareketle bir defada silme			
Hastaya uygulamaya başlanacağını söyleme			
Enjeksiyon bölgesini pasif elin 1 ve 2. parmaklarıyla tespit etme			
Enjektörü iğnenin açık ucunu üstten göreceğ şekilde aktif el ile kalem tutar gibi tutarak dik açıyla ve hızla dokuya girme			
İğne doku içinde iken enjektörü aktif elle kıpırdatmadan sabit tutma			
Enjektör pistonunu pasif elle geri çekerek kas içine girildiğini kontrol etme			

İlacı yavaşça, dokuda basınç oluşturmayacak hızda enjekte etme			
Kuru pamukla bastırırken enjektörü aynı açı ve hızla geri çekme			
Kanama duruncaya kadar enjeksiyon alanına kuru pamukla hafifçe bastırma			
İğnenin koruyucu kapağını kapatmadan enjektörü delici kesici atık kutusuna atma			
Hastanın uygulama sonundaki sözlü ve sözsüz tepkilerini gözleme			
Kullanılan malzemeleri kırmızı (tıbbi atık) çöp torbasına atma			
Eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

İntra Venöz Kan Alma

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastaya uygun pozisyon verme			
Eldiven giyme			
Alkollü pamuk hazırlama			
Enjektörü ambalajından çıkarıp iğnesini steril olarak takma			
Enjektörün ucunu kapama			
Kan alınacak veni belirleme			
Turnikeyi arteriyel kan akımını engellemeyecek şekilde girişim yapılacak venin 7-10 cm yukarisından bağlama			
Enjeksiyon bölgesini alkollü mendille yukardan aşağıya doğru silme			
Enjektörün kapağını açma			
Pasif el ile kolu destekleyip, başparmakla girişim yapılacak bölgenin altından cildi aşağı doğru çekerek gerdirme			
Vene girilecek bölgenin 1 cm altından, önce vene paralel olarak 30-45° lik açı ile cilde girdikten sonra 15° lik açı ile vene girme			
Enjektör pistonunu pasif elle geri çekerek, ven içine girildiğini kontrol etme			
Gereken miktarda kanı enjektöre çekme			
Enjektörü geri çekmeden önce turnikeyi çözme			
Enjektörü aynı açı ve hızla geri çekme			
Enjeksiyon alanına kuru pamukla hafifçe bastırma			
İğnenin koruyucu kapağını kapatmadan enjektörü delici kesici atık kutusuna atma			
Kanı Tüpe boşaltma			
Eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Kardiyopulmoner Resüsitasyon Becerisi

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Çevre ve hasta güvenliğini sağlama			
Hastanın bilinç durumunu kontrol etme			
Karotis nabzını ve belirgin solunum yapıp yapmadığını en fazla 10 sn. süre ile kontrol etme			
Hastayı sert zemin üzerinde boynu koruyarak sırtüstü yatar pozisyona getirme			
Hastanın yanına diz çökme			
Hastanın kemer, kravat ve yakasını çözme			
Bir elin topuğunu sternumun alt yarısına yerleştirme			
Diğer eli bu elin üzerine yerleştirme			
Parmakları göğüs kafesi ile temas ettirmeme			
Sternum üzerine vücuda dik olarak, kolları dirsekten bükmeden baskı uygulama			
Her baskıda sternumun en az 5, en fazla 6 cm aşağı inmesini sağlama			
Bastırma ve gevşetme sürelerini eşit tutarak bu işlemi dakikada en az 100, en fazla 120 uygulama hızında 30 kez tekrarlama			
Bir elin kenarı ile hastayı alnından geriye itip, diğer elin 2 ve 3. parmakları ile hastanın çenesini öne doğru çekerek solunum yolunu açık tutma			
Hastanın alnı üzerine konan elin 1 ve 2. parmaklarını kullanarak hastanın burun deliklerini kapatma			
Hastanın çenesini öne-yukarı çekerek hastanın ağzının açılmasını sağlama			
Ağzını genişçe açarak derin bir nefes alma ve hastanın ağzına sıkıca yerleştirme			
Hastanın ciğerlerine 2 kez hava üfleme			
Hastanın, hava üfleme sırasında genişleyen göğüs kafesinin kalkıp indiğini gözleme			
Karotis nabzını 2 dakika aralıklarla palpe etme ve hastanın hareketlenmesini gözleme			
Uzman personel gelinceye ya da hasta hareketleninceye kadar uygulamayı sürdürme			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakóltesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Subkutan Enjeksiyon

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Elleri yıkama			
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hastaya uygun pozisyon verme			
Eldiven giyme			
Alkollü pamuk hazırlama			
Enjektörü ambalajından çıkarıp iğnesini steril olarak takma			
Enjektörün ucunu kapama			
Enjeksiyon alanını belirleme			
Uygun miktarda ilacı enjektöre çekme			
Enjeksiyon bölgesini alkollü mendille yukardan aşağıya doğru silme			
Enjektörün kapağını açma			
Pasif el ile cildi iki parmağınızla kavrama			
Enjektör iğnesinin kesik ucu yukarı bakacak şekilde tutma			
Enjektörü 45° bir açıyla deriye batırma			
İlacı yavaşca deri altına verme			
Enjektörü geri çekme			
Enjeksiyon alanına kuru pamukla hafifçe bastırma			
İğnenin koruyucu kapağını kapatmadan enjektörü delici kesici atık kutusuna atma			
Eldivenleri çıkarma			
Elleri yıkama			

Yakın Doğu Üniversitesi Tıp Fakültesi

Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı

İyi Hekimlik Uygulamaları

Tansiyon Ölçme

Öğrencinin Adı ve Soyadı:
Numarası
Tarih:

BASAMAKLAR	0	1	2
Hastaya işlem hakkında bilgi verme			
Hasta aktivitede bulunmuş ise 5-10 dk. dinlenmesini sağlama			
Hastanın kolundaki giysisini koltuk altına kadar sıyırma (kolu sıkmayacak şekilde)			
Hastaya, kolu kalp düzeyinde tutularak, oturur ya da yatar şekilde pozisyon verme			
İşaret parmağı kalbe yakın olacak şekilde uygun elin 2, 3 ve 4. parmaklarını, radius üzerinde ön kol iç yüzünün el bileğine yakın bölgesindeki radial arter trasesi üzerine yerleştirme Radial atımları hissetme			
Tansiyon aletinin manşonunun tam boşalmış olduğunu kontrol etme			
Tansiyon aletinin manşonunu, kolun üst bölgesine antekübital boşluktan 2.5-3 cm. yukarı gelecek şekilde sarma			
Tansiyon aletinin manometre göstergesini sıfır noktasına getirme Pompanın anahtarını kapatma			
Stetoskobun diyaframını a.brachialisin bulunduğu antekübital boşluğa koyma			
Tansiyon aletinin manşonunu, nabzın duyulamayacağı düzeyin 30 mm-Hg. Üzerine kadar şişirme			
Pompanın anahtarını gevşeterek, manşonu saniyede 2 mm-Hg. Düşme olacak şekilde boşaltma			
Kalp seslerinin ilk duyulduğu andaki basınç düzeyini belirleme (sistolik basınç)			
Seslerin kaybolduğu anda basınç düzeyini belirleme (diyastolik basınç)			
Manşon basıncını aynı hızda boşaltarak basınç sıfırlanıncaya kadar sesleri takip etme			
Manşonun havasını boşaltma			
Stetoskobu ve tansiyon aletini çıkarma			
Sistolik ve diyastolik basınçları kaydetme (mmHg olarak)			
Hastaya ölçüm sonuçları hakkında bilgi verme			
Elleri yıkama			